Nr. 53 Sibiiu, Sâmbătă 19/31 Maiu 1890. *Anul XXXVIII*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **streinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sunt a se adresa la
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază

INSERŢIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Din causa sf. sèrbători „Pogorîrea S. Duch“ numĕrul cel mai de aprópe va apăré Joi în 24 Maiu v.

Nr. 3110 Scol.

Notificare oficială.

După o notificare a inspectoratului regesc de scóle al comitatului Sibiiu dto 19 Maiu a. c. Nr. 448 la preparandia de stat din Székely-Keresztur se vor ţiné esamenele de cualificaţiune din limba magiară pentru învĕţători la *26 şi 27 Iuniu nou a. c.*

In înţelesul articlului de lege XVIII din 1879 §. 3, invĕţătorii, cari au întrat in funcţiune dela anul 1872 precum şi aceia, cari şi-au procurat testimoniu de cualificaţiune între anii 187 —1881 sunt datori a se provedé cu diplomă şi din limba magiară, căci altcum nu mai pot funcţioná ca învĕţători.

Avênd în vedere aceste dispositiuni ale citatului articol de lege, prin acésta se provócă toţi acei învĕţători aplicaţi în funcţiune cu anul 1872 începênd, cari până acuma încă nu s'au provĕdut cu diplomă din limba magiară, ca sĕ se supună esamenului de cualificaţiune înaintea comisiunei instituite la preparandia de stat din Székely-Keresztur, pe terminul de *26 şi 27 Iuniu nou a. c.*

Declaraţiunile despre intenţiunea de a se supune acestui esamen sunt de a se face la domnul inspector regesc de scóle al comitatului Sibiiu până la *15 Iuniu a. c. st. n.*, ca pe basa acelora sĕ pótă luá ulteriórele mĕsuri cuviincióse în acéstă afacere.

Sibiiu, din şedinţa consistoriului archidiecesan ca senat scolariu, ţinută la 17 Maiu, 1890.

Dr. Ilarion Puscariu m. p,
archim. vicariu archiepiscopesc.

Dr. Remus Rosca m. p.,
secretariu.

Sibiiu, în 18 Maiu.

Inflorirea scólelor nóstre de bună sémă zace la inima fie cărui român mai luminat, şi din acest indemn trebue sĕ lucrăm pe tóte terenele legale pentru delăturarea defectelor, pre cari ici colea le mai aflăm.

Presa română totdeuna a stat la locul prim în cestiunile de cultură, şi în special a fost ea la locul seu, când a fost vorba de cultura poporului, de ridicarea scólelor poporale.

In biserica nóstră tóte lucrările îndreptate spre cultura poporului se fac la lumina ţilei, sub controla sinódelor diecesane, şi rapórtele consistorielor varsă lumină destul de clară în acéstă cestiune de interes pentru némul nostru.

Mĕsura cea mai esactă despre sporiul făcut ni o dau esamenele anuale şi acésta ne face ca şi de astădată sĕ revenim mai în concret asupra acestui obiect, căci în archidiecesa nóstră esamenele trebue sĕ se facă sub conducerea protopresbiterilor, sau la cas de împedecare sub conducerea substituţilor acestora, cari trebue sĕ fie ómeni cunoscuţi cu afacerile scolare. Este acésta o sarcină grea pentru bărbaţii, pe cari încrederea poporului si au Consistoriului i a pus în fruntea tractelor protopresbiterale, în multe casuri este o sarcină grea şi pentru comunele bisericesci, cari trebue sĕ rebonifice ostenéla şi călĕtoria costitsitóre a acestor bărbaţi, insĕ pentru cultura poporului ea este de mare folos, deóre-ce tocmai la asemenea esamene se pot constatá mai bine defectele, a căror delăturare este problema cea mai arţĕtóre a bisericei, şi ródele binefăcĕtóre ale acestor osteneli şi jertfe, tot mai mult ne indreptăţesc sĕ stăruim pentru o controlă severă întru esecutarea acestor dispositiuni din normativele nóstre bisericesci.

După cât suntem noi informaţi, autoritatea bisericéscă de un şir de ani încóce stăruesce din tóte puterile ca esamenelor anuale sĕ li se dea importanţa, ce li se cuvine, şi despre fie care comună sĕ se astérnă rapórte amĕnunţite spre a se puté delătură eventualele scăderi, a căror delăturare zace în puterea bisericei.

Din esperienţele de până acuma pe basa rapórtelor mai amĕnunţite, cari în timpul din urmă s'au aşternut din partea consistorielor la sinódele diecesane, am ajuns a constatá, că dacă oficiele protopresbiterale sunt la înălţimea misiunei lor, cu tóte greutăţile de tot soiul, noi facem progrese. Şi în direcţiunea acésta noi totdéuna am luat cu plăcere act despre manifestaţiunile presei, în ce privesce scólele nóstre confesionale. Şi ne servesce spre bucurie, când vedem bunăóră din raportul înaintat de cătră inspectorul de scóle din comitatul Hunedóra, cătră comisiunea administrativă din comitat, că se apreţiéză activitatea protopopilor nostri pe terenul scolariu. O asemenea bucurie ne-a procurat ţiariul „Hunyad“, în numĕrul seu 20 dela 5/17. Maiu a. c. care ne spune, că inspectorul regesc de scóle şi-a esprimat recunoscinţa faţă cu protopopul nostru din Dobra Romul de Crainic, care cu mare atenţiune conduce afacerile scolare. Şi bucuria acésta deşi ni-o strică tot acel ţiariu prin comunicaţiune despre unele scăderi aflate la scólele nóstre în protopresbiteratul Orĕştiei, şi prin trecerea cu tăcerea preste ceialalţi protopopi, totuşi ca ne face sĕ constatăm acest fapt la acest loc, şi sĕ atragem asupra celor constatate atenţiunea autorităţii bisericesci.

Accentuăm încă odată, dacă oficiele protopresbiterale sunt la înălţimea chemărei lor, noi dăm înainte cu tóte greutăţile.

Manifestaţiuni de ale presei strĕine despre scólele nóstre până acuma au fost ceva lucru rar. Este unic până acuma cercul protopopesc al Dobrei, despre carele ţiariul provocat se manifestéză în mod favoritoriu, cuprinzênd tóte comunele aparţinĕtóre acestui protopopiat.

Va da Dumnezeu, de încetul cu încetul neputinţele provenite din adênci bĕtrâneţe se vor delătură, şi puteri tinere vor desvoltá pretutindiuea activitatea, care se recere, şi care în noi va aflá apreţiatori întocmai ca şi la organele regimului.

Revista politică.

Desbaterile din dieta ungară asupra proiectului despre incolat s'au continuat şi după sĕrbătorile rosaliilor Inainte de a trece la ordinea ţilei preste acest proiect, deputatul G. Károlyi, care a şi făcut propunerea de a se trece preste el la ordinea ţilei, s'a simţit datoriu a se răfuí cu deputatul Pongrácz.

Incă în desbaterile trecute Pongrácz, la întreruperile lui Károlyi, l'a provocat sĕ-şi ţină gura, ceea ce provocă atunci o mare ilaritate, ér Károlyi o privì acésta apostrofare de o grea vătĕmare. Károlyi, ca totu-şi sĕ acopere acésta cu óre care desconsiderare cătră Pongrácz, a aflat de necesar sĕ declare, că apostrofarea dlui Pongrácz nu o va considerá şi nici nu o póte considerá de insultă, *căci dênsul nici nu s'a putut asteptá la altceva dela un general austriac, carele în anii revoluţiunei 1848—9 a luptat contra patriei.* Pongrácz s'a simţit tare atins şi a declarat espunerile colegului seu de calomnii, respingêndu-le cu aceea, că dênsul încă pe timpul anilor 1847—50 a studiat la academia militară din Gratz. Károlyi s'a provocat însĕ la datele din almanachul dietei.

Se crede, că durata dietei nu va mai ţiné decât până în 3 Iuniu ori apoi cel mult în 4 Iuniu a. c. ea va fi închisă prin un autograf preaînalt şi aşa discusiunile vor fi fórte restrinse.

FOIŢA.

Oglinda plugarilor

după

Fritz Möhrlin

prelucrată de

I. C.

II.

Cine e bărbat în casă.

(Urmare.)

Sunt şi familii, în care domnesce buna înţelegere, şi acolo, chiar dacă îi amenință sĕrăcia, ei prin cuvinte bune 'şi uşuréză viaţa. Aşa de esemplu vine bărbatul séra dela lucru ostenit şi póte femeea n'a pregătit de mâncare, din causă, că nu va fi avut din ce.

Acésta însĕ n'o împedecă de a eşí înaintea bărbatului şi de a-l întêmpiná încă la pórtă cu cuvintele:

„Mei bărbate,
Nu-s bucate;
„Tu muere,
Nu-i putere!

Astfel stă lucrul cu Petrea, care e un bărbat sîrguincios, cruţător şi de omenie, însĕ ca tótă lumea are şi el scăderile lui. El mai la tóte lucrurile, ţice: „astea's lucruri de nimica“. Odată se întêmplă, că nevasta lui îi cere sĕ-i cumpĕre un pepitar după modă, adecă cu flori, precum îl pórtă ţĕrancele acuma. El îndată 'i ţice: „de aşa ceva nu ai lipsă, astea's lucruri de nimica.“ Femea cam mă niósă pentru aceste cuvinte 'i respunde: „A-şi vrea sĕ sciu, n'am eu nici un drept în casă? Nu mi fac eu datorinţa ca ori şi ce mamă? Sĕ fiu tractată ca o servitóre“?

El perzêndu-şi răbdarea începe: „Cum de sai cu gura la mine! Cine câstigă banii pentru casă, sciu că nimeni altul, decât eu; cine v'ar ţiné pe voi dacă nu bărbatul; sĕ nu fiu eu, voi nici de mâncare nu a ţi avé.“

Asta-i destul nevestei, căci nu numai ea, ci preste tot femeile sunt aplecate a înţelege mai bucuros altceva, decât ce li se spune, şi dacă sunt odată de o părere greşită, atunci nu le poţi aduce la cale nici cu un car de vorbe bune.

„Ce? tu ţici, că trebue sĕ ne susţii pe toţi, atunci ce fac eu, nu lucru şi eu destul, că de când se face ţiuă nu-mi mai stau mânile. Vrei sĕ ţici, că nu fac nimic?“

„Nu me înţelegi, eu nu ţic, că nu faci nimic, ci ţic, că eu am de a aduce banii în casă, şi de multe ori se întêmplă, că nu sciu nici pe ce şi nici cum se mai şi fac, pe când voi, fără de a mai întrebá, că mai sunt sau ba, vreţi numai sĕ-i risipiţi mai pe una, mai pe alta.

Însĕ tóte vorbele aceste sunt zădarnice, căci ele intră nevestei pe o ureche şi i ies pe cealaltă. Ea ér începe ca mai nainte: „Aşa, el crede, că trebue se me susţie. Va se ţică noi femeile nu lucrăm nimica, ci numai risipim, pe când ei 'şi fac plăceri înţecite, că nu i têrg, la care sĕ nu mérgă. Stai asta nu o voiu uitá eu. Bărbatul tace şi i promite fără de a aduce ceva în deplinire. Femea însĕ tot cu aceea 'i stă înainte: sĕ vĕd eu, ol trebue se me susţină, şi ce drept am eu în casă?

Altfel stă lucrul cu Aron, care tótă averea ce are, dela soţia sa, căci când s'a căsătorit era sĕrac ca napul.

De câte ori voesce se intreprindă ceva, deşí lucru bun, ea i se opune ţicêndu-i, sĕ nu încerce nimica, că averea e a ei şi că el n'are nici un drept. El 'şi dă silinţa a-i esplicá, că prin căsătorie şi el a câstigat óre-şi care drept la averea acea, dar tóte sunt zadarnice, căci ea nu voesce sĕ scie nimic despre aşa ceva. De aici se nasc neinţelegeri, ba certe, şi unde duc aceste certe, dacă nu la sapă de lemn, la o adevĕrată sĕrăcie?

Cérta pentru dreptul în casă e o întrebare adêncă, care mai în tóte casele se repeţesce fără a puté fi însĕ deslegată.

Priviţi numai la Ioan şi la Saftica, cari abia de o sĕptămână s'au cununat şi şi încep a se luptá pentru dreptul în casă. Saftica nu se învoesce, ca Ioan sĕ mérgă la têrg la Vlădeni, deşí acesta cu tóte puterile stăruesce ţicênd, că de 15 ani, la tot anul a fost şi totdeuna a venit de acolo indestulit.

Mai întâi Saftica îl rógă cu cuvinte blânde sĕ nu se ducă, după ce vede însĕ, că aceste nu folo-

Cu câtă acceleritate s'a lucrat la proiectul pentru decentralisarea tablelor şi cu câtă încordare a a fost el asteptat, pe atât de mare e acum desamăjirea acelora, carí credeau, că ministrul va şi aplicá îndată după votare reforma acésta judiciară. Scirile din Budapesta anunţă însĕ, că în ministeriul de iustiţie se lucră ce-i drept la realisarea întroducerei tablelor regesci, dar cu mare precauţiune. Acésta este a se atribuì în primul loc atât pentru personalul care trebue bine distribuit, cât şi pentru-că nici locurile, unde sunt destinate a se ridicá tablele, nu sunt destul de pregătite. In tot casul mai înainte de 1 Maiu 1891 proiectul nu va întrá în valóre de lege

Actuala sesiune parlamentară a României s'a prelungit până la 12 Iuniu. Regimul speréză, că până atunci sĕ se pótă discutá proiectele de legi aduse la ordinea ḑilei în cameră: reforma magistraturei, înamovibilitatea judecătorilor, pre-cum şi legile despre reforma băncei şi despre cassele de credit agricole. Dacă nu s'ar puté terminá până la aceea ḑi discusiunile, atunci sesiunea se va prelungí din nou. Acésta se face mai ales la stăruinţa junimistilor, dar de altcum şi preşedintele guvernului, dl general Manu, o a declarat. Elementele opositionale nu s'au opus prelungerei, deóre-ce ele vor ca prin obstrucţionism sĕ oboséscă guvernul. Scirile aduse de ḑiarele opositionale, că în ministeriu s'ar fi provocat crisă, sunt lipsite de adevĕr. Ele se basézĕ numai pe suspiţiuunea, ce o pun pe vorbirea junimistului Carp, vorbire ţinută în cestiunea fortificaţiunilor, şi prin care s'a accentuat aderarea României la alianţa triplă, precând este sciut, că actualul ministru de esterne, dl Lahovary, este cel mai adict pretin al francesilor.

In călĕtoria preşedintelui Carnot s'a întêmplat un incident, care va mai dá mult de comentat presei europene. Scirile din Belfort anunţă, că trenul, ce aducea pe preşedinte, n'a fost salutat numai la staţiuni, ci şi pe câmp se aflau grupări mari de ómeni, cari salutau pe Carnot. Primirea în Belfort a fost de tot căldurósă. Ḑeci de mii de elsaţieni veniseră pe *via* Helveţia sĕ ia parte la întimpinarea lui Carnot. La Besançon preşedintelui i s'a presentat un buchet de flori învĕlit în negru cu pantlici francese. Vorbirile ţinute au miscat pe toţi, făcêndu-se alusiune la nobila naţiune francesă, care nu póte uitá pe fraţii din Elsaţia şi Lotaringia. Preşedintele a rĕspuns, că dênsul scie apreţuí simţĕmêntul lor patriotic.

Foile germane se fac fórte supĕrate şi chiar şi o parte din ḑiarele austriace, şi vor sĕ tragă pe Carnot la rĕspundere mai ales pentru vorbirea ţinută la Besançon, în care a accentuat, că dênsul cunósce sincerile simţĕminte ale locuitorilor din Elsaţia şi Lotaringia pentru poporul frances. Dl Carnot, ḑic ele, a arĕtat în tóte cestiunile internaţionale un talent deosebit şi chiar în timpul din urmă a vorbit cu predilecţiuue despre pace. Espresiunea cam provocătóre dela Besançon însĕ nu corĕspunde ţinutei sale de până acum şi trebue cu mirare sĕ ne întrebăm, dacă în adevĕr a ḑis şi în ce înţeles a vorbit.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român“

Nordul Transilvaniei, 12/24 Maiu, 1890. Inainte de ce am întra în sesonul cel mort, sĕ ne aducem aminte despre evenimentele mai însemnate din sesonul cel viu.

Pe români îi interesézĕ mai deaprópe evenimentul literariu: „Părţi alese din Istoria Transilvaniei,“ ce vă cuprinde în sine tóte actele şi documentele referitóre la români din timpul mai nou până la anul 1866.

De acest op istoric românii au lipsă ḑilnică urgentă în valurile politice de astăḑi, căci trebue sĕ mărturisim, că publicul românesc cunósce numai cu superficialitate trecutul poporului român plin de viscole şi suferinţe; ér rasele mai călduţe, ce apăruse în anii 1861—1865 asupra mlăditetor române, dispărură ca o nălucă după catastrofa imperiului din 1866. De atunci încóce ne svîrcolim în sus şi în jos, cât pasivi, cât activi, cât indiferenti şi disgustati, — şi în lupta românilor lipsesce biblia istoriei lor, lipsesce colecţiunea tuturor actelor din trecut spre a puté luá din ele direcţiune în presinte şi pe viitoriu. Nime altul nu putea mai bine compune acésta biblie a trecutului românilor, ca nestorul literaturei românilor dl G. Bariţiu, carele şi-a sacrificat viaţa sa întrégă spre a aduná tot ceea ce se referesce la viaţa publică a românilor. Nu sciu anume, că în ce stadiu se află tipărirea acestui op, anunciat de ilustrul autor publicului românesc; dar a-şi dorí, ca evenimentul al doilea, adecă prospectul cel avem până acum de o recoltă bună a grânelor, sĕ vină întru ajutoriu acestei intreprinderi utile literarie, ca acest op sĕ nu lipséscă din casa nici unuia cărturariu român.

Ómeni economi bĕtrâni de 60—70 ani îmi spun, că ei nu-şi aduc aminte, ca cândva sĕ fie fost sămĕnături de grâu atât de frumóse de tómnă până acuma, ca în anul acésta. Economi, industriaşi, comercianţi, esecutori de dare, dascăli, advocaţi, gazde şi lucrători (ḑileri) sĕ bucură înainte de darul trímis de sus, ḑicênd, dacă ne apasă cei de sus din lume, ne protegézĕ cei puternici din ceriu; aşa avem încă nădejde, că vom trăí până pe alt an; numai sĕ fie sămĕnăturile nóstre ferite de grindină şi tăciune. Ér sămĕnăturile în contra grindinei cei mai mulţi economi le asecuréză crisnicului dela biserică, carele comite mare greşélă, dacă nu trage tóte clopotele, când se ridică un nor mai negricios. Şi sĕ nu credeţi, că numai românii de aici cred în clopotele crisnicului dela biserici, chiar aşa doresc şi ungurii calvini sĕ audă clopotele românesci în timpuri de grindină amenintătóre.

Şi sĕ nu credeţi, că dóră economii români şi unguri n'ar scí, ce va se ḑică „asecurarea la bancă“; sciu ei fórte bine, căci agenţii israeliţi dela bănci cutrieră tóte satele şi tóte casele, dar ţĕranul le rĕspunde în lipsa de potori numerari — nu voiu asecurá, ci va fi cum va plăcea lui Dumneḑeu; ca şi cum i ar fi greu a mărturisí adevĕrul: „N'am bani, nu pot asecurá, darea, sarea şi oţetul mi-a mistuit şi cel din urmă ban!“

Dacă băncile ar face tocmélă cu ţĕranii, ca banii de asecuraţie sĕ-i plătéscă după seceriş, eu cred că mulţi ţĕrani ar fi mai prevenitori faţă de agenţi.

Celelalte cereale, cucuruzul, orzul, ovĕsul, mazerea, apoi cartofii, fasolea şi erburile se desvóltă asemenea bine; şi deóre-ce de ger nu ne putem teme, fiind timpul spre vară, avem speranţa de róḑă bună.

Când însĕ cel de sus din ceriu 'şi trimite darul şi mila asupra celor de jos, ómenii pământesci după cum arată istoria némului omenesc caută a se cam întrece: de sătui ce sunt, nu si încap în piele; beau, mâncă, dănţuesc; în urmă se bat, şi finesc comedia cu scârbă şi carcer. Filosofia latină veche ḑice unora, ca acestia: „Post equitem sedet atra cura.“ Acésta înclinare slabă omenéscă se află şi la cei de sus din lume: ca cei de jos, aşa şi ei beau mâncă, jócă, se drăgostesc, finind comedia vieţii lor prin dueluri, sinucideri romantice ridiculósă!... Şi tot ceea-ce rĕmâne trainic din a lor viéţă sgomotósă, este: durerea profundă şi amară în inima părinţilor!..... Vin apoi romancierii, şi din speculă de a câstigá parale, scriu broşure voluminóse cu icóne şi cu persóne X. Y. spre a delectá gustul de cetit a fetelor bĕtrâne.

Dar ómenii din sfatul europén, inaltul şi maturul corp diplomatic óre nu-şi perde cumpĕtul, când soldaţii au pâne, ovĕs şi fĕn în abundanţă, fară de cari nu pot intreprinde nici măcar o defilare de o óră! Când da, când ba, după cum ii taie capul şi calculul nervorsităţii lor oficiale. Şi ací trebue sĕ 'mi aduc aminte de evenimentul al treilea, de vorbirea mai recentă a bĕtrânului mareşal Moltke, carele susţine, că de 10 ani încóce ar esistá óre-şi cumva dispositiunea puterilor mari de a începe resbel; dar... când tóte statele sunt provedute cu milióne de soldaţi, pusci şi tunuri .... nime nu cutézĕ a începe bătaia, nefiind sigur de resultatul ulterior.

Feciorii dela sate laudă pe acest „Nime“, care „nu cutézĕ“ fiind-că maresalul Moltke într'o ḑi sinceră li a spus adevĕrul gol: „Avem ómeni, tunuri pusci; dar n'avem curagiu!.... Aşa sĕ ne tot pregătim şi socotim până va vení póte cuiva curagiul.“ Feciorii dela sate nu se cam tem de curagiul estraordinariu a bĕtrânului Moltke, acesta credem s'a vĕrsat cu totul în 1870—1871; în viitoriu nu credem sĕ-l mai vedem odată infocat. Apoi sociul seu de meserie şi vêrstă, Bismarck, idolul nemţilor, pentru-că au silit pe austriaci, francesi şi danezi a recunósce unitatea germană, astăḑi, din furios ce era s'a făcut un bĕtrân blând, amicabil, pacinic, drept, inimos, carele promite francilor pace eternă, rusilor pretenie perpetuă, austriacilor alianţă internă infinită, englezilor şi italienilor sărutare şi iubire; s'a rĕtras cu totul în odichna lui Frideric; el care a monopolisat tótă puterea în Germania, lasă teren de activitate celor mai puţin vĕrsaţi în afacerile de stat. Şi aşa este bine, căci dacă el remânea până la mórte cancelariu, póte după mórtea lui se esca óre care perplesitate. Căci nu este de ajuns, eu aşa opinez, dacă junele impĕrat „nu se teme de nime“ precum ḑice „astăḑi“; ci la cârmuirea bună, pe lângă talent şi energie se mai recere o pracsă lungă, ce numai cu vêrsta înaintată se pote câstigá.

Rolul Italiei este mai simpatic pentru popórele mici diu Orient, regele Umberto bine face, că nu se teme de papa din Vatican, dar nimica nu ḑice, că nu s'ar teme nici de alţii, şi tăcênd rĕmâne un mare filosof; ér ministrul Crispi pledézĕ cu minte deschisă şi inimă caldă pentru libertatea autonomiei popórelor din Orient, ḑicênd, că Anglia despotică în Irlanda, şi Austro-Ungaria neimpĕcată cu naţionalităţile ei, încă ar secundá pentru asigurarea libertăţii popórelor mici. Bine, dar aceste dóuĕ state din urmă îl vĕd şi apróbă în Orient, dar nu-l vĕd şi nu l apróbă la ele acasă. Acésta apoi cam mirósă a politică comerciantă! Când eu n'a-şi fi ceea ce sum, ci cel puţin un Gladstone, le-a şi batjocorí şi mai mult pe amêndóuĕ, dar aşa me tem, — că, batjocorindu le, nimica nu se va prinde de peliţa cea veche a lor, aşa dară bine vor face dacă vor ascultá de acel bĕtrân, care scie tăiá lemne cu sĕcurea; mânile şi capul lui sunt drepte, curate şi pline de înţelepciune.

Reintórcerea lui Stanley din Africa ar fi evenimentul al patrulea, şi în consecinţele lui mai însemnat. La apus ţerile sunt prea impopulate; pe lângă tóte că mai bine de trei sute de ani poporul emigréză în masse spre America. Ce este dar de făcut? Naturalminte trebue a căutá poporaţiunei sermane, ce n'are nici casă, nici masă, nici un petec de pământ, nu si capĕtă nici de lucru ca ḑileri prin cele fabrice afumate, trebue ḑic ai căutá acestei poporaţiuni de tot scăpătate un teritoriu, unde sĕ-şi afle activitate spre a puté trăí. Căci altfeliu ómenii înmulţindu-se prea tare, se vor mâncá şi ruiná unii pe alţii; sĕracii vor începe resbel de subminare în contra avuţilor, şi în Europa veche ordinea socială se va clatiná cu totul. Aşa dară un numĕr considerabil din populaţiunea apusului are lipsă de teritoriu, unde sĕ pótă trăí. Astăḑi nici America numai este un Eldorado ca odinióră; şi acolo pământul e ocupat deja cu totul, deşi locuitorii sunt mult mai rari ca în Europa. Apoi guvernele americane încep a cu lăsá liberă întrare maselor scăpătate din Europa. In porturile dela margine se ţin incuisiţiuni formali asupra emigraţilor, ce es din corabie, ér cei ce sunt lipsiţi de parale, ori sunt schilavi şi bolnavi sunt înapoiaţi spre Europa.

---

sesc, începe a se mănià, ba chiar a plânge, şi Ioan trebue sĕ rĕmâne acasă, căci chiar de ar plecá, ar fi nelinistit, l'ar mustrá consciinţa, sciind că n'a ascultat de femee şi s'ar simţí fericit, când s'ar puté împĕcá cu ea. Şi intr'adevĕr, o nevăstucă tinĕră scie sĕ-şi rĕsbune. Acum Ioan voesce sĕ mérgă la o petrecere, căci este fălos, că are o nevăstucă frumuşică, ea însĕ strimbă din nas, şi el ér trebue sĕ rĕmână acasă, deşí ea fórte bucuros ar fi luat parte la acea petrecere, totuşi se gândesce: „El trebue sĕ scie, că şi eu am drept în casă.“

Aprópe fie care bărbat rĕmâne învins în acésta dispută la inceputul căsĕtoriei, care se pórtă cu vorbe dulci, cu suris pe buze şi cu busumflări, şi ajunge apoi pentru tótă viaţa sub papuc.

Regimul acestui păpuc póte fi fórte aspru şi apĕsător, încât îi ia bărbatului tótă voinţa proprie şi îi ia tótă energia, aşa că el lasă tóte numai în grija femeii şi nu face nimica, fără a fi impintenat de ea, dar regimul papucului póte fi şi fórte delicat şi blând, aşa că barbatul numai fórte greu s'ar puté lipsí de el, căci se compune din tot feliul de obiceiuri dulci, fără de cari nici că ar mai puté trăí, din comoditătţi şi cuvinte amicale, cari nicăiri nu i pot face viaţa aşa de plăcută, ca acasă, nu e nici de cum lucrul cel mai rĕu, dacă o femee scie conduce pe bărbatul ei spre binele lui, fără ca el sĕ o simţă, şi dacă ea puterea ce o are asupra'i nu o folosesce, abusând de ea, spre scopuri egoistice.

In o asemenea casă ni se pare a fi mult mai plăcut, decât cum e de esemplu la Constantin, care şi a luat o nevastă, creḑênd, că prin asta va economisa plata, ce o dă servitórei şi la care femea nu e decât o sclavă, care n'are nici un drept de a căscá şi ea gura, care umblă prin casă cu hainele destrĕbălate şi cu pĕrul despletit, ca o adevĕrată buhă, şi care s'a desvĕţat de mult a rostí sau a primí vre un cuvênt pretinos.

Noi credem, că căsătoria este o instituţiune, care trebue sĕ servéscă atât pentru binele şi inaintarea nóstră pământéscă, cât şi pentru binele nostru sufletesc, şi în acest înţeles trebue sĕ se resólve şi cestiunea de drept în sinul ei. Sĕ fie o carte de legi, dacă şi nu pe hârtie, însĕ în tóte inimile, în care primul paragraf ḑice: căsătoria nu este o servitute sau o asuprire a unuia de cătră celalalt, ci o liberă întrunire de ómeni cu drept egal, a căror fapte isvoresc din înţelegerea reciprocă, unde bărbatul e acela, care creéză şi câstigă, ér femea aceea, care păstrézĕ. Bărbatul trebue sĕ scie, cum stă, ce agonisesce şi ce trebue se sufere, dar şi femea trebue sĕ se îndrepteze după acésta şi sĕ nu vorbéscă de silă acolo, unde e vorba numai de trebuinţă. Dacă amêndoi soţii vor voí se înţelégă cum se cade starea lor, şi ei de sigur o vor înţelege, dacă vor face o acésta cu iubire, se vor apropiá unul de altul şi ceea ce i va convení unuia, 'i va plăcé şi celuilalt.

Bărbatul nu va intreprinde nimic fără a se înţelege mai intâiu cu soţia lui, căci el va crede, că acésta va dá binecuvêntarea muncei sale, şi femea nu va avé nici o tainĕ inaintea bărbatului, pentru că va scí, că el tóte le apróbă câte se potrivesc cu jurstările ei.

(Va urmá.)

Milióne de sĕrmani sunt în apusul Europei, cari n'au nici un gologan spre a merge în America. Ce se facă aceşti vai de ei? Acestia numai via Stanley se vor puté ajutorá, dacă statul va face înlesniri spre ase puté aşedá pe marginile Africei, acolo prin trupe de soldaţi i-va apĕrá de popórele selbatice indigene spre a puté ocupá şi muncí teritoriu, a şi zidí case, sate şi oraşe.

Urmaşii acestora, ce vor emigrá spre Africa, póte că cu vreme, peste un secol ori dóuĕ, vor poté acolo progresá tot atât de tare, ca americanii.

Stanley în cartea sa, ce va apĕré preste puţin timp, ne va referá despre aceea, că în Africa el pe unde a umblat, ce feliu de popóre şi ce feliu de teritoriu a aflat, şi care popor în ce feliu de grad al barbariei se află încătuşat. Cu un cuvênt, ce feliu de prospecte pot avé europenii în Africa, atât statele, cât şi cei ce vor emigrá? Anglia a cuprins Egipetul, Sudanul; Stanley cu espediţiunea sa a cutrierat internul Africei, unde înaintea lui om europén încă n'au umblat.

Pentru tóte statele europene, mari şi mici, Africa este un teritoriu vast, roditoriu de esploatat. Tóte, mai curênd ori mai târdiu, vor fi silite a nisuì spre Africa. Asemenea şi România cu ţĕranii ei desrobiţi, cari ca de milă au căpĕtat câte 9—10 pogóne pentru munca lor cruntă de sute de ani. Nouĕ, dece pogóne nu sunt de ajuns spre a nutrí o familie ţĕrănéscă; dar apoi vitele unde sĕ le păstorésca?. Ţĕranul din Piemontul Italiei samênă 10 jugĕre cu lucernă ori trifoiu, 10 jugĕre cu grâu şi 10 jugĕre cu cucuruz, urez şi verdeţuri; şi aşa trăesce familia ţĕrănéscă în Italia; cu cele 10 jugĕre de trifoiu ţine la esle preste tot anul câte 15 dărabe de vite cornute, boi şi vaci şi gunoéză cele 30 de jugĕre din moşie. Tot cam aşa este şi prin Ungaria pe câmpie. Acésta apoi este viéţă ţĕrănéscă cu car înferat bine, cu plug de fer şi unelte bune economice; nu însĕ cu car neinferat, cu plug prost, fără grajd şi edificii economice.

Tóte statele mari şi mici vor fi necesitate cu timpul a ocupá teritóre în Africa spre a-şi aşedá acolo poporaţiunea miseră, ce aici nu-şi capĕtă de lucru. Stanley reintors este sĕrbătorit de poporul engles, german, frances, de regina Angliei, împĕraratul Germaniei; regele Italiei şi Belgiei i trimit scrisori de admiraţiune şi mulţămită pentru curagiul seu estraordinariu, suferinţele colosale şi resultatele muncei sale.

Africa va fi bună şi pentru restabilirea ordinei morale conturbate ici cólea. Generalul Boulanger se póte rehabilitá întrând în vre-o trupă africană. Şoveniştii unguri numai în Africa au teren de civilisat nu şi în Europa.

Şi în fine, înarmările colosali europene, în urma urmelor, vor trebuí sĕ se îndrepteze tóte spre Africa, unde colonisările vor dá de multe pedeci decenii întregi, căci socialismul numai aşa va puté avé o deslegare naturală pacinică, dacă împĕratul Wilhelm şi socii lui vor dá mâna cu Stanley; unii fără de alţii nimic nu vor puté face.

Ér un resbel europén póte sĕ aducă unele rectificări între popóre; dar lupta sĕracilor cu avuţii se póte deslegá numai în Africa.

„Censeo Africam barbaram esse delendam!“

Moderator.

Iubileul

I. P. S. S. părintelui archiepiscop şi metropolit al Bucovinei Dr. Silvestru Morariu-Andrieviciu.

(Încheere.)

În ḑilele acestei festivităţi încurseră şi nenumĕrate telegrame şi scrisori de felicitare dela corporaţiuni şi particulari; aşa dela Inalt Preasânţitul archiepiscop şi metropolit Miron Romanul, dela Preasânţiile Sale episcopii Gerasim Petranoviciu, Ioan Meţian şi Nicolau Popea, dela administratorul diecesei dalmatine Zara, archimandritul Ioviciu, dela comunităţile parochiale grecesci şi sĕrbesci din Viena, dela deputaţii bucovineni la senatul imperial din Viena, dela bucovinenii ortodocsi trăitori în Viena, dela învĕţătorii ort. orient. ai scólelor poporale din ţinutul Rădăuţului, dela comuna orăşană Rădăuţ, din Travnic şi Agram, etc. etc.

Aducem aici şi imnul festiv din partea „Revistei politice, el sună:

Când ţara întrégă-i pregătită,
De-a preamări pe al seu Păstoriu
Prin rugi alaiu şi sĕrbători
Şi dragoste nemărginită,
Au tu, Sucévă, cuibu d'eroi,
Tu rĕmâné-vei înapoi?

Dar' ce sĕ întreb! când étă,
De pe împregiuruţi şi din sîn,
Oraş cercat, oraş bĕtrân,
Şi adună ceată după ceată
De fii supuşi şi iubitori
Şi strigă scumpului Păstoriu:

„Osana Ţie, scump Părinte,
Trimis de ceriu la turma Ta,
Spre a o conduce şi învĕţá
Cu al teu graiu dulce şi ferbinte
Sĕ calce'n veci pe drumul drept
„Se aibă suflet înţelept!

„Ba şi înainte de a Ta scară,
Pe care stai de ḑece veri,
Ai fost Apostol mândrei ţĕri,
Ce Te-a născut Podóbă rară:
O pildă ai fost în tot cei sânt,
Măreţ şi nobil pe pământ!

„Nici limba rĕilor e în stare,
A întunecá cest adevĕr:
Nălucele se stîng şi per
La focul raḑelor de sóre,
Ér' ce în lumină s'a întrupat,
Rĕmâne în veci adevĕrat.

„Pĕtrunşi deasemenea credinţă
Păşim cu încredere de fii,
Păstoriu al sutelor de mii
Şi Te rugăm cu umilinţă:
Devotamentele fiiesci
Sĕ le primesci, sĕ le primesci!“

„Şi tu cu sântă cunoscinţă
Chemarea sântă Ţi-o împlinesci
Căci ne destepţi, ne cârmuesci,
Cătră vêrtute şi credinţă,
Sĕ scim, ce-i cugetul curat,
Spre lege, ţară şi împĕrat.“

„Tu prin cuvênt, ca şi prin fapte
Esti un castel apĕrătoriu,
Esti scut şi stâlp strălucitoriu
Al legii nóstre adevĕrate
Şi al strmoşescului Sion.
De când tronezi pe al legii tron!“

„Pornirile nefăţărite,
Ce 'n pept adênc Ti-le păstrăm,
Din pept adênc Ţi-le vărsăm,
Şi le-om vărsá, Păstoriu iubite
Ca jertfe mici, dar jertfe tari,
De omagiu depus pe al teu altariu!

„Şi acest omagiu, Părinte bune
I-Ţi va 'nflorí şi 'n viitoriu
Cu al Teu popor mulţămitoriu,
Ce în reverinţă se supune
Strigând: Multi ani sĕ trăesci
Şi sânta lege s'o întăresci!“

V. Bumbacu.

Se mai cade în fine sĕ amintim, cum-că festivităţile s'au început faptic încă în ḑiua s. m. m. Georgiu, când în tóte bisericile din eparchie s'a ţinut liturgia solemnă şi docsologie pentru sănĕtatea şi îndelunga viaţă a I. P. S. S. părintelui metropolit. Acésta liturgie şi docsologie a fost de tot solemnă în biserica vechei metropolie din Sucéva, ḑidită în anul 1823 de Stefăniţă Vodă şi dedicată sf. m. m. Georgiu. Şi la aceea ocasiune ţinù proistosul sf. mănăstiri, Venerabilitatea Sa păr. Emanul Ciuntuleac înaintea publicului şi închinătorilor evlavioşi la móscele s. m. m. Ioanul nou următóre cuvêntare:

„Cine ne va despărţí pe noi de dragostea lui Dumneḑeu, nĕcazul au îmbulzala, góna au fómea, golătatea au perirea, au sabia?“ Rom. 8, 26.

De abia rĕsărise sórele dreptăţii şi lumina adevĕrului, de abia începuse a şi resfirá şi a-şi îmbrăţişá raḑele binefăcĕtóre, când deodată se ridică un vifor furios, un orcan plin de turbare, aducênd nouri întunecaţi şi stând sĕ îndosască acel sóre şi sĕ-i stîngă lumina.

De abia se arĕtase Mântuitoriul pe pământ şi écă sĕ ivesc deodată cu acésta arĕtare de mult dorită duşmanii neîmpecaţi ai învĕţăturei Lui celei Dumneḑeesci, pentru care a trebuit sĕ sufere tot feliul de prigoniri şi în urmă sĕ móră chiar de mórtea cea atât de durerósă de pe lemnul crucii.

Dără şi urmaşii lui Christos au avut o sórte crudă, o sórte plină de chinuri şi patime, o sórte neauḑită.

Şi în adevĕr, care limbă omenéscă ar fi în stare sĕ ne spună tóte nĕcazurile şi chinurilor cele crâncene şi sângeróse, cari lea suferit turma lui Christos chiar din légănul prunciei sale? Care péna ar fi atât de dibace, ca sĕ ne pótă descrie tóte scenele cele îngrozitóre, cari le-au înfăţişat adevĕraţii lipaşi ai lui Christos pe câmpul luptelor celor înfricoşate pentru credinţa cea adevĕrată?

Écă şi st. m. m. George au pătimit multe chinuri şi dureri crâncene, şi el, a căruia pomenire o sĕrbăm astăḑi, a mers chiar voios la mórtea de sabie — dând mărire lui Dḑeu celui adevĕrat.

Dar' apoi chiar şi până astăḑi se află duşmani destui ai adevĕratei credinţe, cari, bine că nu mai au puterea, de a-i nimicí şi pironí pe cei tari în credinţă, dară totuşi caută tóte chipurile, de ai slăbí şi a le împuţina credinţa prin feliurite măchinăciuni.

Însĕ precum în timpurile primitive ale crestinătăţii, aşa şi astăḑi grijesce Provedinţa dumneḑeéscă, ca sĕ fie bărbaţi de acei ce pot şi voesc sĕ se lupte pentru adevĕr.

Şi precum pretutindenea aşa şi în ţara nóstră Bucovina n'au lipsit în timp de nevoie şi de grea cumpĕnă sufletele, cari inspirate de o credinţă puternică, dotate cu un geniu superior, animate de simţĕmintele cele mai alese crestine şi patriotice, şi-au pus adênc în inima generaţiunilor ideile, pentru ca ele sĕ fie transmise mai departe urmaşilor lor.

Provedinţa dumneḑeească s'a îngrijit totdeuna a-i trimite bisericii şi naţiunii nóstre bucovinene câte un bărbat care sĕ lucre cu energie prin cuvênt şi faptă sĕ ferésca poporul de peire.

Écă unul din acei bărbaţi rari, cari fac de o potrivă fala naţiunii, ce i-a produs, şi a epocei, în care au trăit ei, este şi I. P. S. S. Dr. Silvestru Morariu-Andrieviciu, archiepiscopul şi metropolitul actul al Bucovinei şi Dalmaţiei.

Activitatea acestui ilustru bărbat pentru biserica nóstră drept măritóre din ţară, devotamentul şi succesle lui pentru luminarea şi desvoltarea culturală a poporului nostru, stăruinţa lui neobosită pentru binele ţĕrei şi însemnătatea produselor lui literare, tóte acestea ne îndatoresc pe noi, crestinii drept măritori a sĕrbá acest iubileu al activităţii lui archipăstoresci de 10 ani cu iubire fiéscă şi ai aduce şi la acésta ocasiune cu respectuósa supunere omagiile nóstre cele mai intime de mulţămire şi recunoscinţă. Dară pentru ca sĕ înţelegem mai bine importanţa acestei persóne înalte, al căreia iubileu îl sĕrbăm astăḑi în tótă archidiecesa, ér în capitală îl vom sĕrbá Joi şi Vineri în 26 şi 27 a. c., şi pentru ca sĕ-i apreţuim mai bine meritele, cele ce vor rĕmâné pururea în amintirea fiilor bisericei nóstre ca cel mai scump odor, se cuvine sĕ vedem, cine este venerabil prelat, care i-a fost viéţa şi care este activitatea şi valórea scrierilor lui?

Eminenţia Sa dl Dr. Silvestru Morariu-Andrieviciu, archiepiscopul şi metropolitul Bucovinei şi Dalmaţiei este fiiu de preot şi s'a născut în comuna Mitocul-Dragomirnei în 14 Novembre 1818.

Tinerul Samoil, dotat cu cele mai escelente facultăţi spirituale, şi a făcut studiile humanistice şi cursul filosofic, la liceul de stat din Cernăuţi, şi tot acolo şi-a terminat şi studiile teologice, — fiindu i succesul studiilor strălucit şi numĕrându-se totdeuna la cei mai distinşi elevi.

După terminarea studiilor teologice în 29 Iuniu 1843 fù chirotonit în preot şi decretat mai întâiu ca administrator parochial şi apoi cu un an mai târḑiu ca paroch în comuna Ceahor, unde petrecù 20 de ani, împlinindu-şi serviţiul de totdeuna cu zel apostolic, încât Ceahorul trece şi astăḑi ca model de parochie bine disciplinată.

Perḑêndu-şi însĕ soţia încă în flórea vieţii, el în adênca i mâhnire îşi căutà şi-şi află mângăiare în neobosită ocupaţiune păstorésca şi literară.

La anul 1862 apoi lăsându-şi în păstoria Ceahorului ginerele, primì un loc de referinte cu o remuneraţiune neînsemnată la consistoriul din Cernuţi, unde de mai nainte împărtăşia excurrendo din Ceahor învĕţămêntul tipicului şi al cântărilor bisericesci la seminariul clerical şi la scóla dăscăléscă.

La anul 1866, reorganisându-se consistoriul bisericei drept-măritóre bucovinene I P. S. S. fu înaintat din graţia Maiestăţii Sale gloriosului nostru împĕrat şi rege Francisc Iosif I. la demnitatea de consilieriu consistorial.

Şi de aici se începe adevĕrata activitate a I. P. S. S. care l'a ridicat aşa de sus în faţă ţĕrei.

Dară totuşi avu a se luptá şi cu nisce tendinţe înstrĕinătóre ale unor elemente rĕuvoitóre, încât în urma calomniilor duşmănóse ortodocsiei din Bucovina fu suspins din serviţ chiar de cătră archiereul seu de pe atuncia. Dară adevĕrul triumfà în scurt timp şi cel prigonit fu reaşeḑat cu onóre în postul seu la anul 1874, de când devenì sufletul consistoriului şi al archidiecesei; apoi întrând în statul monachal şi primind cu aceea ocasiune numele călugăresc „Silvestru“, fu înaintat la rangul de archimandrit catedral. Ér̆ă la la anul 1877 fu numit archimandrit archidiecesan şi vicariu general al metropoliei, încât după repausarea fericitului Teoctist fu înaintat la treapta de administrator al eparchiei, până ce în anul 1880 fu denumit de archiepiscop şi metropolit în scaunul vacant al Bucovinei şi Dalmaţiei.

Şi acest bărbat providenţial vĕḑênd pe timpul, când era biata Bucovina anecsată la Galiţia, pericolul cel mare pentru ţară, credinţă şi naţiune, lucrà dimpreună cu bravii şi fidelii Hurmuzachesci şi alţi bărbaţi zeloşi, de 'şi căpĕtà ea autonomia în anul 1849; căci e adevĕr nerĕsturnat, că nimic nu era mai de stricăciune pentru poporul din Bucovina decât acésta împreunare nenaturală; în acel timp fatal ţĕrişóra acésta pacinică şi ospitală şi a perdut faţa de mai înainte şi s'au încuibat într'însa multe rele, ale cărora consecinţe funeste se simţesc chiar astăḑi mai vêrtos.

Pe iubilariul nostru îl mai putem fericí, pentru-că cunoscênd neapĕrata necesitate de o lucrătivĕtate mai potrivită, se apucà încă ca paroch din Ceahoru de redigearea Călindariului român, apoi dela 1850—1863 îl vedem lucrând şi provĕḑênd scólele poporale şi mijlocie din Bucovina cu cărţi religióse şi profane, chiar 16 la numĕr, dintre cari multe se întrebuinţézà şi în ḑiua de astăḑi. — Pe lângă aceea în anii 1850 şi 1851 funcţionà I. P. S. S. ca membru al comisiunei censurătóre pentru cărţile liturgice ort. orient. şi anume cu o activitate, de fù recunoscut chiar de locurile mai înalte. Tot ca paroch din Ceahor a scris şi editat I. P. S. S. şi o carte de „Predice pentru duminece şi sĕrbători“. Ca tipiconist renumit Eminenţa Sa şi a câstigat merit nedisputabil, scriind şi tipărind „Tipiconul bis. gr. or.“. — Ca cântăreţ I. P. S. S. este cunoscut şi astăḑi nu numai în Bucovina, ci pretutindinea, pe unde a pĕtruns „Psaltichia bis.“ compusă de I. P. S. S. — Pe basa meritelor celor multe literare I. P. S. S. fu ales în anul 1873 de vice-preşedinte al „Societăţii pentru cultura şi literatura română din Bucovina“, ér̆ă dela 1880 membru onorar al acestei societăţi. — Dela suirea pe scaunul metropolitan Eminenţa Sa a mai pus la cale cu concursul preoţilor din eparchiă înfiinţarea tipografiei şi redigiarea fóiei bisericesci „Candela“. In fine a scris şi dóuĕ apologie, în care combate în mod sistematic atacurile asupra bisericei nóstre din partea contrarilor ei. — Cu privire la multipla şi onorifica activitate a Eminenţei Sale îi conferiră profesorii universităţii imperiale din Cernăuţi titlul de „Doctor sacrae teologiae honoris causa“, care conferire şi fu aprobată de Maiestatea Sa împĕratul.

Din cele amintite se vede, cât de meritat s'a făcut Iubilariul Inalt cu lucrările sale pentru biserica şi naţiunea nóstră şi de aceea me adresez cu un apel călduros şi frăţesc cătră D-Vóstră, iubiţi crestini, ca sĕ binevoiţi a ilustrá cu presenţa D-Vóstre serbarea iubileului de 10 ani din capitala ţĕrei, ca sĕ-i descoperim Eminenţiei Sale cu toţii simţemintele nóstre de bucurie şi mulţămire şi c'un glas sĕ i strigăm: „Bucură-Te angira nóstră cea tare şi neclătită; bucură-Te, vĕḑêndu-ţi fii sufletesci în jurul Teu, purtând stâlpările faptelor Tale“. Amin.

Varietăţi.

* (Visitaţiune canonică.) In Joia trecută (Inălţarea Domnului), precum scrie „Luminăt.“ Prea S. Sa dl episcop al Aradului a cercetat comuna Jadani, unde Preasânţia Sa a celebrat liturgia, a rostit o cuvêntare adênc pĕtrunḑĕtóre în inima poporului, apoi a condus lithia la câmp, unde s'au sfinţit grânele şi liveḑile. Mângăierea poporului este nemărginită. După amĕḑi în aceea-şi ḑi Preasânţia Sa ajungênd în Vinga, a celebrat vecernia, apoi a făcut mai multe visite, după acestea apoi Preasânţia Sa a reintors la Arad.

— Programa visitaţiunei canonice pre carea o va face Preasânţia Sa dl episcop al Aradului în sĕrbătorile de Rusale, este următórea: In ḑiua primă a sĕrbătorilor Preasânţia Sa sosesce cu trenul dela Arad la óra 9 n. d. m. la gara Timişórei, pentru de a celebrá liturgia în Mehala. După liturgie Preasânţia Sa va luá prânḑul la preotul local I. Istin, pe carele Preasânţia Sa l'a învrednicit de acésta distincţiune. După prânḑ Preasânţia Sa va plecá la Beregseu unde va celebrá vecernia, va înoptá apoi în aceeaşi comună la preotul local G. Bugariu. In ḑiua II a de Rusale Ilust. Sa va escurge la Bobda (utrenia), la Sant-Mihaiul Roman (liturgia); prânḑul vecernia şi inoptarea în Utfini, la preotul Em. Demetroviciu. In ḑiua III utrenia în Şag, liturgia în Partia, prânḑul la gara Timişórei şi la óra 1½ reintórcerea pe linia ferată spre Arad.

* (Himen.) Dşóra Olivia Petco şi dl Dr. Aurel Demian, medic în Arad, s'au fidanţat.

* (Comite suprem.) Unele foi magiare sunt informate, că de comite suprem al comitatului Sibiiu şi Braşov şi tot deodată comes săsesc este denumit deputatul Michail Maurer. Denumirea va apĕré în curênd în fóia oficială. Dl Maurer va abḑice de mandatul de deputat şi în locul dênsului se va alege pentru cercul Hermanului actualul ministru de agricultură, cont. Andreiu Bethlen.

* (Impĕcarea ex-regelui Milan cu Natalia.) Ex-regele Milan, precum se scie, petrece în Bĕlgrad spre a supraveghiá crescerea fiului seu. Se vorbesce, că metropolitul Mihail 'şi dă tótă silinţa sĕ apropie pe cei doi soţi, sau cel puţin sĕ

mijlocéscă, ca Natalia sĕ pótă vedé mai des pe fiul ei. In acest sens lucră şi regenţa. Milan ar fi învoit, dar fosta regină sĕ petrécă afară din Bĕlgrad. Natalia însĕ nu vrea sĕ se supună acestei condiţiuni.

* (Cas de mórte). *George Popp*, paroch gr. ort. în Ludoşul mare la 11/23 Maiu a. c. diminéţa la 7½ óre, după îndelungate şi grele suferinţe, provĕdut cu s-tele sacramente ale moribunḑilor în etate de 68 ani şi-a dat nobilul suflet în mânile Creatoriului.

* (Representanţa municipală.) In 6 Iuniu n. a.c. la 9 óre a. m. se va ţiné în sala din edificiul comitatens adunarea generală ordinară de primăvară al representanţei comitatului Sibiiu.La ordinea ḑilei sunt 91 obiecte de pertractat.

* (Ridicarea comerciului). Pentru promovarea şi ridicarea comerciului o anchetă esmisă de ministeriul în cestiunea acésta a hotărit infiinţarea unei societăţi comerciale pe acţii cu un capital de 2½ milióne.

* (Un nou pamflet a lui Brociner.) Făimosul autor al piesei: „Nunta din Văleni“ Marcu Brociner, precum află „R. Polit.“ a edat o colecţiune de novele: „Din tragi comedia vieţii“, în care descrie starea socială din România, după maniera sa cu colori fórte urîte. Aceste descrieri ale espulsatului află în strĕinătate mulţi cetitori şi produc o opiniune falsă despre viéţa socială şi politică din România.

* (Convenţiunea comercială cu România.) In programul obiectelor de desbătut, cu care s'a ocupat camera comercială din Braşov în şedinţa din 29 Maiu n. a. c. punctul 8 sună astfeliu: *Proiect de memorand pentru încheerea unei convenţiuni comerciale cu România.*

* (Procesul Tomici.) Procesul Tomici, carele a omorît pe adversariul seu politic Dimitrievici, s'a pertractat ḑilele trecute şi la tablă. Tabla a respins sentinţa şi a ordinat o nóuă pertractare, deóre-ce în unele cestiuni nu s'au făcut destulă lumină.

* (Fortificaţiunile în România.) O telegramă din Bucuresci a provocat mare sensaţiune. Fortificaţiunile dela Focşani-Nămulósa-Galaţi vor fi puse până la finea lunei lui Iuliu în stare capabilă de apĕrare.

* (Vaccinare contra turbărei). In urma unui emis ministerial adresat municipiilor, ómenii sĕraci, cari pot dovedí prin certificate dela autoritatea administrativă, că au fost muscaţi de vre-un câne turbat, se primesc gratuit în institutele de vaccinare ale statului, unde vor fi ingrijiţi şi tractaţi.

* (Foc în esposiţiunea vienesă.) De când s'au înaugurat esposiţiuni în Viena, acesta este casul al doilea, că a isbucnit foc în esposiţiune. De astădată focul a isbucnit în despărţĕmêntul industriei de zăhar şi flarările au cuprins coperişul. Panica era mare, proprietarii de cai erau gata a dá drumul animalelor şi numai energiei pompierilor şi publicului adunat se póte mulţămí, că focul a fost localisat Dauna se urcă la 5,000 fl. Ministrul preşedinte Taaffe a apĕrut curênd la foc în uniforma de oficiant.

* (Lăcuste). Foile din Budapesta sunt informate, că lăcustele, ce s'au aşeḑat pe hotarele din pregiurul Seghedinului causézĕ pagube enorme. Ele au străbătut prin tóte sămênăturile şi prin érbă. Energia de ale stirpí e zădarnică, căci ele se sporesc cu milióne.

* (Rectificare). Faţă de notiţa luată în Nr. precedent în rubrica „varietăţilor“ sub titlul: „*Asistenţă militară*“ din parte competentă ni se cere sĕ facem următórea rectificare: Comuna Porcesti nu are cu erariul nici o afacere litigă pentru păduri, deci erariul n'a avut nici o ingerinţă la esmiterea puterei brachiale în Porcesti.

Adevĕrat e, că comuna Porcesti dela întrarea în vigóre a legei silvanale până acuma încă nu s'a supus, ci s'a opus disposiţiunilor legale făcute de autorităţile competente chiar în interesul comunei cu privire la pădurile proprii comunale (alodiale); în deosebi se opune marcărei pădurilor de apĕrare şi oprirei păşunitului în acelea. In vara anului trecut s'au pus cu asistenţă de gendarmerie tăbliţele de oprire, ĕră locuitorii le-au rupt îndată de acolo.

Deci pentru de a împedecá resistenţa la marcarea din nou a pădurilor comunale de apĕrare şi la punerea din nou a semnelor de oprire, şi pentru de a susţiné autoritatea oficiului, s'a esmis asistenţa militară.

Ba ce e mai mult, unele comune vecine cu comuna Porcesti, vĕḑênd, că renitenţa acestei comune până acuma încă nu s'a pedepsit, au început în detrimentul lor a-şi devastá pădurile şi a se arĕtá şi ele renitente faţă de disposiţiunile legale privitóre la administrarea şi esploatarea pădurilor.

E de observat totodată, că comuna Porcesti în urma devastărei unor părţi de pădure de apĕrare din jurul comunei e ameninţată de pericolul de a fi distrusă prin ploi torenţiale.

In anii trecuţi o parte din comună a şi fost distrusă prin ape.

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 28 Maiu 1890.

	Viena	*B.-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	——	—.—
Renta de aur ung. de 4%	103.85	103.70
Galbin	5.57	5.55
Napoleon	9.35	9.33
100 marce nemţesci	57.55	57.60
London pe (poliţă de trei luni)	117.20	117.20

Nr. 1280. [342] 3—3

CONCURS.

Postul de notariu cercual pentru comunele **Săcel, Magu** şi **Aciliu** cu locuinţa în **Săcel**, devenind vacant, — pentru îndeplinirea acestui post prin alegere se escrie concurs.

Cereri de competinţă instruate conform disposiţiunilor legei se pot înaintá la subscrisul până în *15 Iuniu* a. c. st. n.

Cu acest post e împreunat salariu anual de 500 fl. precum şi tacsele statorite pentru lucrări private.

Sĕliste, în 16 Maiu, 1890.

Pretorul suprem:
Dr. Lemény.

Nr. 39. [350] 1—1

Publicaţiune.

In sensul § 124 din procedura judecătorésc㠠în cause matrimoniali se aduce la cunoscinţă publică, că Maria Hanzu gr. or. din Gurariului pe basa sentinţii consistoriale din 28 Decembre 1888 Nr. 6404 s'a despărţit total de bărbatul ei Ilie Brad tot din Gurariului.

Sĕlişte, 14 Maiu, 1890.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sĕlistei.

Dr. Nicolae Maier,
protopresbiter.

Tabela zonelor pentru căile ferate din Transilvania şi giur.

Preţurile pentru trenuri accelerate:

Zona	Clasa I.	II.	III.	Zona	Clasa I.	II.	III.
I.	fl. —.60,	—.50,	—.30	VIII.	fl. 4.80,	4.—,	2.40
II.	„ 1.20,	1.—,	—.60	IX.	„ 5.40,	4.50,	2.70
III.	„ 1.80,	1.50,	—.90	X.	„ 6.—,	5.—,	3.—
IV.	„ 2.40,	2.—,	1.20	XI.	„ 6.60,	5.50,	3.30
V.	„ 3.—,	2.50,	1.50	XII.	„ 7.20,	6.—,	3.60
VI.	„ 3.60,	3.—,	1.80	XIII.	„ 8.40,	6.50,	4.20
VII.	„ 4.20,	3.50,	2.10	XIV.	„ 9.60,	7.—,	4.80

Preţurile pentru trenuri de persóne:

Zona	Clasa I.	II.	III.	Zona	Clasa I.	II.	III.
I.	fl. —.50,	—.40,	—.25	VIII.	fl. 4.—,	3.20,	2.—
II.	„ 1.—,	—.80,	—.50	IX.	„ 4.50,	3.60,	2.25
III.	„ 1.50,	1.20,	—.75	X.	„ 5.—,	4.—,	2.50
IV.	„ 2.—,	1.60,	1.—	XI.	„ 5.50.	4.40,	2.75
V.	„ 2.50,	2.—,	1.25	XII.	„ 6.—,	4.80,	3.—
VI.	„ 3.—,	2.40,	1.50	XIII.	„ 7.—,	5.30,	3.50
VII.	„ 3.50,	2.80,	1.73	XIV.	„ 8.—,	5.80,	4.—

Clasa	I.	II.	III.
1. Staţiune	fl. —.30,	—.15,	—.10
2. Staţiuni	„ —.40,	—.22,	—.15

	Vinţul de jos	Arad	Blaş	Huedin	Bistriţă	Braşov	Deeş	Deva	Elisabetopol	Feldióra	Alba-Iulia	Haţeg	Homorod-Cohalm	Cluş	Mureş-Oşorheiu	Mediaş	Aiud	Sibiiu	Oradea-mare	Petroşeni	Simeria (Piski)	Predeal	Püspök-Ladány	Sighişóra	Gherla	Reghinul-săsesc	Orĕştie	Odorheiul-sĕcuesc	Turda	Teiuş	Hunedóra	Ocna-Sibiiului	
Vinţul de jos		13	3	12	12	14	11	3	7	14	1	5	12	9	8	6	3	8	14	8	3	14	14	8	10	10	2	12	6	2	4	7	Vinţul-de-jos
Arad	13		14	14	14	14	14	10	14	14	13	12	14	14	14	14	14	14	10	14	10	14	13	14	14	14	11	14	14	14	11	14	Arad
Blaş	3	14		12	12	13	10	7	4	12	3	8	9	8	8	3	2	5	14	12	6	14	14	5	10	10	5	8	5	1	7	4	Blaş
Huedin	12	14	12		11	14	7	14	14	14	11	14	14	3	12	13	9	14	7	14	13	14	11	14	6	13	13	14	7	10	14	14	Huedin
Bistriţă	12	14	12	11		14	4	14	14	14	12	14	14	8	10	14	10	14	14	14	14	14	14	14	5	12	13	14	10	11	14	14	Bistriţă
Braşov	14	14	13	14	14		14	14	10	1	14	14	5	14	14	11	14	13	14	14	14	2	14	8	14	14	14	12	14	14	14	13	Braşov
Deeş	11	14	10	7	4	14		13	13	14	10	14	14	4	12	12	8	14	13	14	13	14	14	14	1	12	12	14	6	9	13	13	Deeş
Deva	3	10	7	14	14	14	13		11	14	4	2	14	12	12	9	6	12	14	6	1	14	14	12	13	13	1	14	9	5	1	11	Deva
Elisabetopole	7	14	4	14	14	10	13	11		8	6	12	5	12	11	1	6	5	14	14	10	12	14	1	13	13	9	4	9	5	11	4	Elisabetopole
Feldióra	14	14	12	14	14	1	14	14	8		14	14	3	14	14	9	13	13	14	14	14	3	14	7	14	14	14	10	14	13	14	12	Feldióra
Alba-Iulia	1	13	3	11	12	14	10	4	6	14		5	11	8	7	5	2	8	14	9	3	14	14	8	9	10	2	11	5	1	4	7	Alba-Iulia
Haţeg	5	12	8	14	14	14	14	2	12	14	5		14	13	12	11	8	12	14	3	2	14	14	13	13	14	3	14	11	7	3	12	Haţeg
Homorod-Cohalm	12	14	9	14	14	5	14	14	5	3	11	14		14	14	6	11	10	14	14	14	7	14	3	14	14	13	7	13	10	14	9	Homorod-Cohalm
Cluş	9	14	8	3	8	14	4	12	12	14	8	13	14		8	11	6	12	10	14	11	14	13	13	3	11	10	14	4	7	12	12	Cluş
Mureş-Oşorheiu	8	14	8	12	10	14	12	12	11	14	7	12	14	8		10	5	12	14	14	11	14	14	12	10	2	10	14	6	6	12	12	Mureş-Oşorheiu
Mediaş	6	14	2	13	14	11	12	9	1	9	5	11	6	11	10		5	4	14	13	9	12	14	2	12	12	8	6	8	4	10	3	Mediaş
Aiud	3	14	2	9	10	14	8	6	6	13	2	8	11	6	5	5		7	14	11	6	14	14	7	7	7	4	11	3	1	7	6	Aiud
Sibiiu	8	14	5	14	14	13	14	12	5	13	8	12	10	12	12	4	7		14	14	11	14	14	6	13	13	10	9	10	6	12	1	Sibiiu
Oradea-mare	14	10	14	7	14	14	13	14	14	14	14	14	14	10	14	14	14	14		14	14	14	4	14	12	14	14	14	13	14	14	14	Oradea-mare
Petroşeni	8	14	12	14	14	14	14	6	14	14	9	3	14	14	14	13	11	14	14		5	14	14	14	14	14	6	14	13	10	6	14	Petroşeni
Simeria (Piski)	3	10	6	13	14	14	13	1	10	14	3	2	14	11	11	9	6	11	14	5		14	14	11	12	12	1	13	9	5	1	10	Simeria (Piski)
Predeal	14	14	14	14	14	12	14	14	12	3	14	14	7	14	14	14	12	14	14	14	14		14	10	14	14	14	13	14	14	14	14	Predeal
Püspök-Ladány	14	13	14	11	14	14	14	14	14	14	14	14	14	13	14	14	14	14	4	14	14	14		14	14	14	14	14	14	14	14	14	Püspök-Ladány
Sighişóra	8	14	5	14	14	8	14	12	1	7	8	13	3	13	12	2	7	6	14	14	11	10	14		13	14	10	3	11	7	12	5	Sighişóra
Gherla	10	14	10	6	5	14	1	13	13	14	9	13	14	3	10	12	7	13	12	14	12	14	14	13		12	12	14	5	8	13	13	Gherla
Reghinul-săsesc	10	14	10	13	12	14	12	13	13	14	10	14	14	11	2	12	7	13	14	14	12	14	14	14	12		12	11	8	8	13	13	Reghinul-săsesc
Orĕştie	2	11	5	13	13	14	12	1	9	14	2	3	13	10	10	8	4	10	14	6	1	14	14	10	12	12		13	8	4	2	9	Orĕştie
Odorheiul-sĕcuesc	12	14	8	14	14	12	14	14	4	10	11	14	7	14	14	6	11	9	14	14	13	13	14	3	14	14	13		13	10	14	9	Odorheiul-sĕcuesc
Turda	6	14	5	7	10	14	6	9	9	14	5	11	13	4	6	8	3	10	13	13	9	14	14	11	5	8	8	13		4	10	10	Turda
Teiuş	2	14	1	10	11	14	9	5	5	13	1	7	10	7	6	4	1	6	14	10	5	14	14	7	8	8	4	10	4		6	6	Teiuş
Hunedóra	4	11	7	14	14	14	13	1	11	14	4	3	14	12	12	10	7	12	14	6	1	14	14	12	13	13	2	14	10	6		11	Hunedóra
Ocna-Sibiiului	7	14	4	14	14	13	13	11	4	12	7	12	9	12	12	3	6	1	14	14	10	14	14	5	13	13	9	9	10	6	11		Ocna-Sibiiului

Tariful de bagagiu pentru fie-care singuratic pachet inclusive tacsa de manipulaţie:

	Zona I—III.		Zona IV—VI		Zona VII—XIV.	
1— 50 chilogr. se plătesce	fl.	—.25	fl.	—.50	fl.	1.—
51—100 „ „ „	„	—.50	„	1.—	„	2.—
101 şi mai mult „ „	„	1.—	„	2.—	„	4.—

Lăḑi mai mari pachetate neguţătoresce nu se primesc spre transportare ca bagagiu.

Redactor responsabil Dr. **Remus Roşca.** Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.